

متن پرسش

بسم الله الرحمن الرحيم. با سلام خدمت استاد عزیز و برادران زحمتکش لب المیزان ۱. بنده مطلبی خواندم که از آن در طول بودن مخلوقات از جمله انسانها را برداشت کردم [که البته با عقل ناقص بنده در تعارض نبود هر چند با معلومات سابق بنده متعارض بود] قسمتی از متن را در زیر می نویسم: «این ادعا که همه‌ی انسان در اصل خلقتشان یکسانند و همه‌ی انسانها در یک مرتبه‌ی وجودی خلق شده‌اند، اگر چه باوری است مشهور بین عوام، اما در حقیقت هم با براهین عقلی فلسفی در تعارض است هم با متن دهها و بلکه صدها حدیث صحیح السند. چون از منظر عقلی، وجود، ذاتاً دارای مراتب می‌باشد، و هر موجودی نیز مرتبه‌ای از وجود است. لذا محال است حتی دو موجود در اصل خلقتشان دارای مرتبه‌ی وجودی یکسان باشند. انسانها در اصل خلقتشان با هم تفاوت دارند؛ کما اینکه تک تک موجودات چنین هستند؛ و طبق براهین عقلی، هیچ موجودی در اصل خلقتش با موجود دیگر برابر نیست؛ و محال هم هست که برابر باشد.» این را با چند کارشناس اعتقادی در میان گذاشتم که نظرشان خلاف ایشان بود. حال می‌خواستم اگر استاد لطف کنند ابتدا در طول و در عرض بودن را تعریف نمایند و بفرمایند که برای چه مفاهیمی کاربرد و معنا دارند؟ و نیز برداشت خود را از این نوشته بفرمایند و به درستی یا نادرستی آن اشاره فرمایند. (سوال دومم را هم در ارسال بعدی مطرح می‌کنم) با تشکر

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: با نظر به آیات ۱۷۲ و ۱۷۳ سوره‌ی اعراف که همه‌ی انسان‌ها به ربوبیت حضرت حق اعتراف کردند و با توجه به آیه‌ی ۳۱ سوره‌ی اعراف که همه‌ی انسان‌ها با فطرت توحیدی سرشته شده‌اند و این‌که امام صادق «علیه‌السلام» می‌فرمایند: «فطرهم علی التوحید» یعنی همه‌ی انسان‌ها بر مبنای توحید سرشته شده‌اند؛ نمی‌توان گفت ذات و فطرت انسان‌ها یکسان نیستند. آری! در انتخاب راهی که فطرت در مقابل آن‌ها قرار می‌دهد، متفاوت است. موفق باشید